C/2024/1762

22.3.2024

P9_TA(2023)0322

Gvatemala: stanje po volitvah, pravna država in neodvisnost sodstva

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. septembra 2023 o Gvatemali: razmere po volitvah, pravna država in neodvisnost sodstva (2023/2831(RSP))

(C/2024/1762)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je 28. avgusta 2023 gvatemalsko vrhovno volilno sodišče objavilo rezultate mirnih in dobro organiziranih volitev ter razglasilo jasno zmago Bernarda Arévala in Karin Herrera iz politične stranke Movimiento Semilla, ki sta bila izvoljena za predsednika in podpredsednico Gvatemale;

B. ker je predsednik Giammattei potrdil izide volitev in 14. januarja 2024 javno pozval k urejenemu prehodu in prenosu oblasti;

C. ker je bila politična stranka Movimiento Semilla od 12. julija 2023 dalje tarča selektivnih in samovoljnih pravnih in postopkovnih napadov državnega tožilca, ki je po navedbah misije EU za opazovanje volitev „ogrožal pravico in možnost volivcev, da oddajo svoj glas na resničnih volitvah in se spoštuje njihova volja“; ker je 28. avgusta 2023 register državljanov vrhovnega volilnega sodišča začasno odvzel pravni status politični stranki Movimiento Semilla, 3. septembra 2023 pa je to začasno preklical do 31. oktobra 2023;

D. ker so se nekateri člani sodne veje in urada generalnega državnega tožilca (Ministerio Público) vmešavali v volilni postopek; ker je na Engelovem seznamu v ZDA več tožilcev generalnega državnega tožilstva, med drugim tudi generalna tožilka María Consuelo Porras, vodja specializiranega tožilstva proti nekaznovanju pri državnem tožilstvu José Rafael Curruchiche in sodnik Fredy Orellana;

1. čestita Bernardu Arévalu in Karin Herrera za njuno izvolitev; poziva vse državne institucije in sektorje, naj podprejo nemoten prehod in prenos oblasti, k čemur je pozval tudi predsednik Giammattei;

2. ostro obsoja nedavne racije, ki jih je specializirano tožilstvo proti nekaznovanju (FECI) izvedlo v pisarnah gvatemalskega vrhovnega volilnega sodišča, pa tudi odpiranje škatel z glasovnicami, oddanimi na splošnih volitvah junija lani, in zaseg računalniškega gradiva, povezanega s posredovanjem predčasnih izidov volitev, s čimer sta bili kršeni integriteta volilnega postopka in nadzorna veriga; obsoja dejstvo, da so se ti dogodki odvili proti volji vrhovnega volilnega sodišča, ki je med volilnim postopkom najvišji organ za to področje; je zlasti zaskrbljen zaradi možnega zloma ustavnega reda v Gvatemali;

3. obžaluje, da je stranka Movimiento Semilla nenehno tarča poskusov odvzema pravnega statusa; obsoja vse ukrepe, zlasti s strani generalnega tožilstva, za razveljavitev izidov volitev, nadaljnje ukrepe za inkriminacijo neodvisnih pravosodnih delavcev ter instrumentalizacijo pravosodnih in tožilskih institucij za spodkopavanje pravne države, ter poziva, naj se nemudoma prenehajo;

4. poziva vse gvatemalske politične stranke, vladne veje in institucije, naj spoštujejo integriteto in izid volilnega postopka, kot so ga gvatemalski državljani jasno izglasovali, ter v skladu z mednarodnimi in regionalnimi standardi ter nacionalno zakonodajo zagotovijo varstvo državljanskih in političnih pravic državljanov ter zaščito izvoljenih uradnikov;

5. izraža zaskrbljenost zaradi samovoljnega pridržanja tožilcev, sodnikov, neodvisnih novinarjev, zagovornikov človekovih pravic in nekdanjih uradnikov Mednarodne komisije za odpravo nekaznovanja v Gvatemali; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi Virginie Laparre, njene odvetnice Claudie González in vseh samovoljno pridržanih oseb;

6. želi opomniti, da so neodvisnost sodstva, politični pluralizem in svoboda izražanja temeljne pravice in nosilni stebri demokracije in pravne države;

7. poziva misijo EU za opazovanje volitev, Evropsko službo za zunanje delovanje, države članice in delegacijo EU, naj še naprej spremljajo razmere v Gvatemali, dokler ne bo jasno in resnično zajamčeno, da se bo spoštovala volja ljudi, kot so jo izrazili na volitvah; spodbuja oblasti, naj izvajajo prihodnja priporočila misije za opazovanje volitev;

8. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, OZN, gvatemalskim oblastem in Srednjeameriškemu parlamentu (PARLACEN).